Signed By: Poppens, T. <t.poppens@amstelveen.nl>
15/06/2021 18:47:17 CEST
ID: 5e8ef2f4-16fa-4f35-a10e-7a17c4159013
Auth: Scribble

Gemeente Amstelveen

College van B&W

Uw contact S. van Leeuwen
T (020) 540 49 47

Signed By: Winthorst, H.H. <b.winthorst@amstelveen.nl>
15/06/2021 15:23:55 CEST
ID: 5e8ef2f4-16fa-4f35-a10e-7a17c4159013
Auth: Scribble

gemeente@amstelveen.nl

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

AAN
de gemeenteraad Amstelveen

Datum 15 juni 2021
Ons kenmerk Z21-010933

Betreft Aanvullende informatie op notitie Basisbanen

Geachte raad,

Naar aanleiding van de motie basisbanen is op 25 mei 2021 aan u de notitie Basisbanen toegezonden. Deze notitie heeft u ter bespreking geagendeerd voor de commissie van B&S op 23 juni 2021.

In uw motie roept u ook op onderzoek te doen naar varianten van de Basisbaan waarbij inwoners ruimte krijgen om naast hun uitkering extra bij te verdienen. Met deze brief vullen wij de notitie op dit punt aan.

Definitie Basisbaan

Wetenschappelijke raad voor regeringsbeleid (WRR)
In het rapport 'het betere werk; de nieuwe maatschappelijke opdracht van de WRR 'wordt gesteld dat de basisbaan geen reguliere banen mag verdringen. Het moeten dus nieuw gecreëerde banen zijn; werk dat nu blijft liggen. Hierbij kan worden gedacht aan een baan bij de gemeente, scholen en in wijken zoals: wijkverbinder, buurtbeheerder of een ondersteunende kracht in een verpleeghuis. Het is betaald werk met een arbeidsovereenkomst. Basisbanen zouden goed werk moeten bieden en daarom niet tijdelijk moeten zijn. Ze dienen juist bescherming te bieden ('grip') tegen de onzekerheid van de arbeidsmarkt[1]

Hanze-onderzoek[2]
De Hanzehogeschool Groningen heeft in opdracht van de gemeente Groningen onderzoek gedaan of de invoering van de basisbaan een bijdrage kan leveren aan de arbeidsdeelname van mensen die anders de stap naar betaald werk niet kunnen maken. Zij nemen daarbij aan dat men daarbij de doelgroep van de Participatiewet voor ogen heeft. Bij de verschillende voorstellen onderscheiden zij globaal 3 varianten:

1. De eerste is een verregaande variant waarin het stelsel van inkomenszekerheid wordt vervangen door werkzekerheid.

[1] WRR Rapport 'het betere werk; de nieuwe maatschappelijke opdracht'
[2] https://research.hanze.nl/ws/portalfiles/portal/24444189/Basisbaan_in_Groningen_1.pdf

2. De tweede is een variant waarbij de *basisbaan wordt ingezet als re-integratie-instrument* om doorstroming naar (regulier) werk te bevorderen.
3. En de derde is de *basisbaan als participatieplaats* waarin er een hoeveelheid aanvullend werk in de publieke sector wordt georganiseerd voor personen die niet op de reguliere arbeidsmarkt terecht kunnen.

Vanuit de visie van de WRR vallen variant 2 en 3 uit het Hanze-onderzoek niet per definitie onder het begrip basisbaan. De basisbaan is primair een baan die geen regulier werk verdringt, recht geeft op loon en een arbeidsovereenkomst. Daarnaast heeft de baan een permanent karakter. Vanuit deze visie kan de variant waarbij een inwoner de ruimte krijgt om naast zijn uitkering extra bij te verdienen ook geen basisbaan genoemd worden.

Aan de hand van de drie varianten die het Hanze-onderzoek onderscheidt geven wij hieronder weer welke instrumenten door de gemeente Amstelveen ingezet worden. Daarna worden onder het kopje 'varianten' voorbeelden gegeven van initiatieven in het land die nog niet of deels ingezet worden in Amstelveen.

Ad. 1. Stelsel van inkomenszekerheid wordt vervangen door werkzekerheid.
Deze eerste variant is lokaal uitgewerkt in de notitie Basisbanen die u van ons heeft ontvangen en kan een aanvulling zijn op de bestaande re-integratie en participatie instrumenten die de gemeente Amstelveen inzet voor haar inwoners.

Ad 2. Basisbaan wordt ingezet als re-integratie-instrument
Er is een aantal vormen van participeren in de maatschappij of op de arbeidsmarkt, waarbij inwoners minimaal hun bijstandsuitkering behouden. Het zijn bestaande instrumenten die de gemeente Amstelveen inzet ten behoeve van re-integratie en ter financiële verbetering van de inkomenssituatie van inwoners met een bijstandsuitkering. Hieronder worden deze op een rij gezet.

A. <u>Een parttime baan naast de bijstandsuitkering</u>

Om parttime werken te stimuleren is bij wet geregeld dat bijstandsgerechtigden de eerste zes maanden van hun loopbaan 25% van hun inkomsten tot maximaal €220,- per maand mogen behouden, bovenop hun bijstandsuitkering. Tenzij hij tot een van de andere doelgroepen behoort waardoor hij langer vrijlating heeft: alleenstaande ouders of inwoners met een medische urenbeperking.[3]

Stel een inwoner werkt twee dagen voor het wettelijk minimumloon. Hij verdient dan €674 per maand. Hij mag hier 25% van behouden: €168. Dit geldt voor de eerste zes maanden. Daarna geldt de vrijlating niet meer en wordt het hele bedrag verrekend met de bijstandsuitkering.

Medische urenbeperking
Inwoners met medische problemen die hierdoor beperkt worden in het aantal uren dat zij kunnen werken mogen 15% met een maximum van €139,41 per maand van hun loon behouden, bovenop hun bijstandsuitkering . Dit is na de periode van zes maanden als hierboven genoemd. Omdat het voor deze groep niet mogelijk is om meer te werken, kunnen zij levenslang gebruik maken van deze regeling.

Voorbeeld:
Een inwoner kan door medische redenen maximaal 15 uur per week werken. Hij werkt 15 uur en verdient bruto €10,- per uur. Hij mag hier de rest van zijn werkende leven 15% van behouden. Dit betekent dat hij €97,50 per maand naast zijn uitkering mag houden.

---

[3] Artikel 31 lid 2 sub n PW
Artikel 31 lid 2 sub r PW
Artikel 31 lid 2 sub y PW

Alleenstaande ouders
Alleenstaande ouders mogen naast de wettelijke regeling gedurende 6 maanden (zoals hierboven beschreven) nog maximaal 30 maanden 12,5% van hun inkomsten met een maximum van €137,46 behouden, bovenop hun bijstandsuitkering. De bijstandsgerechtigde kan deze periode gebruiken om zijn uren op te bouwen tot boven bijstandsniveau.

B. Proefplaatsing

Amstelveen zet soms proefplaatsingen in zodat de inwoner langer de tijd heeft om aan zijn (waarschijnlijk) toekomstige baan te wennen. Bij deze baan is er een overeenkomst tussen de werkgever en de inwoner. Hierin spreekt de werkgever zijn intentie uit om de inwoner bij goed functioneren in dienst te nemen. Er wordt vooraf schriftelijk afgesproken hoe lang de proefplaatsing duurt.

C. Werkervaringsplaats

Amstelveen gebruikt soms werkervaringsplaatsen zodat inwoners een grotere kans op de arbeidsmarkt krijgen. Hierbij is sprake van een overeenkomst tussen werkgever en de inwoner. Er wordt vooraf schriftelijk afgesproken hoe lang de werkervaringsplaats wordt ingezet.

(Landelijke) varianten

D. Bijverdienpremie parttime werk

De gemeenten Aalten, Amsterdam, Rotterdam, Wageningen en Doetinchem experimenteren met bijverdienen naast de bijstandsuitkering, 'de bijverdienpremie parttime werk'. Het doel is de bestaanszekerheid versterken en werken in deeltijd stimuleren. Uiteindelijk moet dit leiden tot grotere uitstroom naar voltijdwerk. Hieronder is de Amsterdamse variant te lezen.

Wettelijk is bepaald dat wanneer een inwoner naast zijn uitkering werkt, een percentage van zijn loon tot een bepaald bedrag mag behouden naast zijn uitkering. Hoe hoog dit bedrag is en hoe lang deze vrijlating geldt, is bij wet geregeld. De gemeente Amsterdam is hier, ondanks dat dit bij wet niet zo is bedoeld, van afgeweken[4]. Zij heeft namelijk per 1 maart 2021 een hoger percentage vastgesteld en de duur gemaximeerd naar onbepaalde tijd. Zij heeft daarnaast het percentage vastgesteld op 30% (i.p.v. 25%) van het verdiende loon met een maximum van €219 per maand/ €2.629 per jaar. Zij rechtvaardigt dit door gebruik te maken van artikel 31 lid 2 sub j PW waarin het volgende wordt gesteld: "Niet tot de middelen van de belanghebbende worden gerekend: een één- of tweemalige premie van ten hoogste € 2.629,00 per kalenderjaar, voor zover dit naar het oordeel van het college bijdraagt aan zijn arbeidsinschakeling". De gemeente Amsterdam zou het vrijgestelde bedrag nog willen verhogen naar €500, maar dit lijkt niet te rechtvaardigen binnen de wet.[5].

Op dit moment kiezen wij niet voor een verruiming van het bijverdienen bij parttime werk.

E. Gemeente Den-Haag en de STiP banen

STiP staat voor 'Sociaal Traject in Perspectief'. Deze banen zijn gecreëerd voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Inwoners met een STiP baan zijn maximaal 1 jaar verzekerd van een baan en ontvangen loon. Een STiP baan is voor inwoners die langere tijd een bijstandsuitkering ontvangen en om wat voor reden dan ook het niet lukt

[4] www.amsterdam.nl (werk-en-inkomen-bijverdienpremie-parttime-werk)
[5] www.eenvandaag.nl (500 euro bijverdienen naast de bijstand)

om aan het werk te komen[6]. Een STiP baan heeft als doel dat inwoners doorstromen naar een reguliere baan[7].

Doorstroom naar regulier werk na een STiP baan
Ruim de helft van de voormalig STiP-deelnemers (55%) heeft binnen een jaar een baan gevonden na afloop van de STiP-baan. De baan is in 90% van de gevallen een flexbaan[8].

Wat kan het de inwoner opleveren?
1. Door werk kan de inwoner deelnemen aan de maatschappij;
2. Het zijn gecreëerde banen en daardoor lijkt de kans groot dat het passend werk is voor de inwoner;
3. Inwoners hebben een baan, ontvangen loon en zijn daardoor financieel onafhankelijk van de bijstandsuitkering;
4. Inwoners stromen uit de bijstandsuitkering en hebben geen rechten en plichten vanuit de Participatiewet meer.

Kanttekeningen
1. De inwoner is maximaal 1 jaar verzekerd van een baan. Er is een mogelijkheid dat de inwoner daarna geen werk meer heeft. Dit kan onzekerheid en een gevoel van druk met zich meebrengen;
2. Het blijkt dat de helft van de inwoners doorstroomt naar een baan en 90% daarvan een flexbaan heeft. Voor sommige inwoners kan een flexbaan onwenselijk zijn.

De STiP-baan is een confectieaanpak die wellicht meerwaarde heeft in een grote stad als Den Haag, maar voegt volgens ons niet iets toe aan de Amstelveense maatwerkaanpak, waarbij bij elk individu gekeken wordt wat de beste weg is naar duurzame uitstroom naar werk.

Ad 3. Basisbaan als participatieplaats
De gemeente Amstelveen zet naast re-integratie ook in op participatie.

F. Arbeidsmatige dagbesteding via de Wmo

Een bestaande vorm van participeren is de arbeidsmatige dagbesteding. Arbeidsmatige dagbesteding is een bestaande vorm van dagbesteding voor inwoners die hiervoor een Wmo-indicatie toegekend hebben gekregen. Het is voor hen op dat moment niet mogelijk om regulier, al dan niet met aanpassingen en voorzieningen, aan het werk te gaan.

G. Vrijwilligerswerk

Inwoners die (nog) niet aan een re-integratie traject kunnen deelnemen, worden gestimuleerd om naast een bijstandsuitkering vrijwilligerswerk te verrichten. De inwoners met vrijwilligerswerk doen dit vrijwillig en ontvangen hiervoor een vrijwilligersvergoeding. Dit kan door de vrijwilligersorganisatie worden betaald of de vergoeding wordt aangevuld/betaald door de gemeente.

Vrijwilligersvergoeding en een bijstandsuitkering
Het is bij wet geregeld dat inwoners met vrijwilligersvergoeding maandelijks maximaal €180 per maand mogen behouden naast hun bijstandsuitkering. Dit is gemaximeerd tot €1.800 per jaar .

[6] Regioplan Eindrapport evaluatie STiP 18-11-2020 p.1
[7] www.denhaag.nl (stip-banen)
[8] Regioplan Eindrapport evaluatie 18-11-2020 p. 37

Belastingtechnisch is het mogelijk om maximaal €5 per uur te betalen . Voor de maximale maandelijkse vergoeding van €180 zou een inwoner zo'n 8 uur per week moeten werken, als hij de maximale vergoeding per uur ontvangt.

De gemeente Amstelveen betaalt momenteel € 15 per gewerkt dagdeel per maand, met een maximum van € 60 per maand.

Tot dusverre is er niet gekozen om de vrijwilligersvergoeding te verhogen, om de financiële drempel naar betaald werk niet verder te verhogen.

Ten slotte
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uit naar de bespreking hiervan in uw commissie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst Tjapko Poppens